

C162 – CUL16

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

23 februari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de afschaffing van de Bonus-3-Pas in het kader van de administratieve vereenvoudiging	1
Vraag om uitleg van de heer Stefaan De Clerck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het belang van de federale culturele instellingen voor het cultuurbeleid in Vlaanderen	3
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de intrekking van de vergunning van de beheersvennootschap Uradex en de gevolgen hiervan voor artiesten en culturele instellingen	10
Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over conflicten tussen de beheersvennootschap SEMU en amateurmuziekgezelschappen	14

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de afschaffing van de Bonus-3-Pas in het kader van de administratieve vereenvoudiging

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap stelt aan personen die ouder dan 55 jaar zijn, gratis een Plus-3-Pas ter beschikking. De houder ervan heeft recht op een reductie op diverse activiteiten en manifestaties die met de medewerking van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap tot stand komen. De praktijk leert ons echter dat deze passen aan iedereen ouder dan 55 jaar worden bedeed zonder dat er enige voorwaarde aan wordt verbonden. De aanvrager moet wel een aanvraag indienen bij ofwel het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, ofwel bij zijn gemeentebestuur.

Het is volgens mij dan ook nutteloos dat er een speciaal pasje met de daaraan verbonden administratieve lasten en kosten, wordt gebruikt. Door het afschaffen ervan bespaart het gemeentepersoneel tijd en de gemeente geld. De mensen moeten ook geen nutteloze verplaatsingen maken naar het gemeentebestuur.

Bovendien zou deze vereenvoudiging een sociaal karakter hebben, aangezien de kortingkaart niet meer moet worden aangevraagd. De meeste maar niet alle gemeenten verwittigen de inwoners. Ook het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap kan dit om begrijpbare, financiële redenen niet doen. Het zijn dan ook meestal de sociaal zwaksten die het minst geïnformeerd zijn en daarom niet van de korting kunnen genieten.

Indien de afschaffing wordt doorgevoerd, zal er een significante besparing worden gerealiseerd door de gemeentebesturen. Gemeenten die vandaag elke inwoner verwittigen, halen zich veel werk op de hals. Dat is ook voor de burger het geval.

Mijnheer de minister, het is van het allergrootste belang dat cultuur dicht bij de mensen kan worden gebracht, zowel op het lokaal vlak als op het provinciaal en gewestelijk niveau. Als gewezen schepen van Cultuur weet ik hoe moeilijk het is om die doelstelling waar te maken. We moeten wel alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat ze niet voor een bepaalde elite bestemd is, maar dat ze ook zo dicht mogelijk bij de gewone man kan worden gebracht. Mijn voorstel tot afschaffing van de Bonus-3-Pas past dan ook perfect in de visie om meer mensen op voet van gelijkheid te laten deelnemen aan het cultuurproces.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag van 3 december 2004 hebt u me geantwoord dat de evaluatie en het eventueel herbekijken van deze pas aan bod komen binnen het Vlaams actieplan Cultuurverbreding.

Mijnheer de minister, sinds vorige maand heb ik de hoop gekregen dat aan de administratieve rompslomp en de papierberg in Vlaanderen daadwerkelijk iets kan worden gedaan. Ik heb namelijk aan minister Bourgeois in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden gevraagd of er enige vooruitgang is geboekt. Hij heeft me toen een hoopvol antwoord gegeven. Hij zei: 'De Plus-3-Pas is een beslissing van de vorige minister van Cultuur. Trouwens, ik kreeg het bericht dat de minister van Cultuur die pas wil afschaffen.'

Mijnheer de minister, voor mij hoeft dit geen symbooldossier te worden inzake de administratieve vereenvoudiging. Het kan wel een symboolwaarde hebben als het gaat over het terugdringen van de papierberg in Vlaanderen. Klopt het antwoord dat minister Bourgeois me op 31 januari heeft gegeven in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden over de afschaffing van die pas? Indien ja, wanneer zal dat gebeuren?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer De Meulemeester. Hij heeft pertinente argumenten aangehaald over de administratieve vereenvoudiging. Als

schepen van Cultuur wist ik een paar jaar geleden niet eens af van het bestaan van die pas. Ik heb het toevallig ontdekt toen iemand met zo'n pasje naar me toe stapte. Er zijn waarschijnlijk heel wat collega's die in hetzelfde geval zitten. Ik heb het dan nog niet eens over de 55-plussers. In mijn eigen familiekring zijn er heel wat die in dat geval zijn en niet weten dat die kaart bestaat. Ze kennen er ook de voordelen niet van. Als ze me er iets over vragen, moet ik trouwens het antwoord schuldig blijven. Dat is wel bedroevend.

Mijnheer de minister, communicatie over cultuur is belangrijk. Degenen die hier rond de tafel zitten, zijn allemaal voorstander van cultuurparticipatie. We willen ook het actieplan Cultuurverbreding uitvoeren. Wat is de stand van zaken in verband met de Plus-3-Pas? Ik zie een eenvoudige oplossing door mensen gewoon hun identiteitskaart te laten tonen. Op die manier kan er ook worden bespaard. Er moet dan wel zeer goed worden gecommuniceerd met de mensen, zodat ze weten dat ze op vertoon van die kaart kunnen genieten van heel wat kortingen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Anciaux: Mijnheer De Meulemeester, ik kan u geruststellen. Aan de Plus-3-Pas is bijna geen reglementering verbonden. De enige verplichting die de Vlaamse Gemeenschap in dit verband oplegt, is dat de organisatoren van initiatieven die door de Vlaamse Gemeenschap worden ondersteund via de Cel Cultuurspreiding van de administratie Cultuur, verplicht zijn een prijsvermindering toe te kennen aan bezitters van de Plus-3-Pas. Deze initiatieven zijn beter bekend als de culturele manifestaties uit 'den boek'. Verdere reglementering bestaat hierover niet. De opdracht om voor de omkadering van deze pas te zorgen, staat in de beheersovereenkomst met de vzw Cubido.

Ik heb op een eerdere vraag van u al geantwoord – en minister Bourgeois heeft dat tijdens een recente commissievergadering bevestigd – dat ik bereid ben het concept van deze kortingskaart te evalueren en te herbekijken. Bij die evaluatie zijn er twee belangrijke invalshoeken. Vanuit de eerste invalshoek wordt nagegaan of de kost en de administratieve last de meerwaarde van de kaart zelf voldoende verantwoordt. Vanuit een zuiver zakelijke redenering is de Plus-3-Pas inderdaad niet nodig om te bewijzen dat men recht heeft op een korting omdat men ouder is dan 55 jaar. Voor mij is de andere invalshoek veel

belangrijker. De Plus-3-Pas werd immers vooral in het leven geroepen om deze doelgroep extra prikkels te geven om aan cultuur te participeren.

Tegelijk is deze pas ook een instrument waarmee de gerichte aandacht binnen de cultuurcentra zou worden aangemoedigd. Het kind mag niet met het badwater worden weggegooid. Onze specifieke aandacht voor de ouderen moet zich ook in een geactualiseerd cultuurparticipatiebeleid vertalen. Intussen hebben we al initiatieven genomen om dit extra te stimuleren. Zo kunnen de grotere gemeenschapscentra in het kader van het decreet op het lokaal cultuurbeleid, een extra subsidie krijgen voor hun inspanningen voor kinderen, jongeren en ouderen.

Het steunpunt Socius werkt aan een traject over oudereneducatie. Cultuurnet en het steunpunt Cultuur Lokaal werken aan een traject met als werktitel 'toekomstschets culturele vrijetijdsbesteding 45+'. Met dit project willen de initiatiefnemers inspelen op de behoeftes en verlangens van medioren en senioren inzake culturele vrijetijdsbesteding vandaag en in de toekomst. Naast een individuele begeleiding van de tien deelnemende gemeentelijke culturele instellingen zal dit traject leiden tot een publicatie en een themadag in het najaar van 2006. Indien relevant zal ik ook van hieruit specifieke acties initiëren.

In het licht van deze hernieuwde en eigentijdse aandacht voor medioren en senioren in het cultuurbeleid zal de opdracht over de Plus-3-Pas niet meer worden opgenomen in de beheersovereenkomst met Cubido. Deze overeenkomst wordt dit voorjaar nog geactualiseerd. Er zullen geen nieuwe Plus-3-Passen meer gedrukt worden, en ik zal het reglement op de culturele manifestaties aanpassen door een verplichte korting voor ouderen op te nemen.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de minister, als ik u goed heb begrepen, wordt de Plus-3-Pas dus afgeschaft. Dat lijkt me een goede zaak. Nu moeten de gemeentebesturen veel kosten maken en is er een grote administratieve rompslomp.

Ik stel voor dat, als de Plus-3-Pas wordt afgeschaft, er vanuit de Vlaamse Gemeenschap en de gemeenten een sensibiliseringsactie op gang komt zodat de burgers zo goed mogelijk worden geïnformeerd. Dat hoeft niet veel geld te kosten. Iedere gemeente

heeft een informatiemagazine waarin dit kan worden vermeld. Ook de provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschap hebben informatiebrochures waarin dit kan worden opgenomen. Op die manier worden zoveel mogelijk mensen geïnformeerd over het feit dat het pasje niet meer nodig is. Ook in de culturele centra kan duidelijk worden gemaakt dat voortaan op eenvoudig vertoon van de identiteitskaart een korting kan worden toegekend voor bepaalde culturele manifestaties.

Minister Bert Anciaux: Ik ben het met u eens. Ik zal ervoor zorgen dat de gemeenten, die nu een deel van de administratieve lasten kwijt zijn, een partner kunnen blijven in het stimuleren van die groepen om te participeren. Ik geef toe dat de pas op zich verspilling is, maar anderzijds is het een instrument om mensen aan te zetten te participeren in cultuur. Dat kan echter ook op een andere manier.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, ik heb nog een bijkomend vraagje. Vanaf welke leeftijd zouden ouderen de korting kunnen krijgen?

Ik kijk uit naar de themadag in 2006 en naar de nieuwe beheersovereenkomst van Cubido. De vzw zal voortaan niet langer de opdracht krijgen om de Bonus-3-Pas toe te voegen. Ik heb heel veel respect voor het werk dat de mensen van Cubido verrichten ten aanzien van personen met een handicap en gepensioneerden die anders zelden ergens heen zouden gaan. Wat mij betreft mag er zelfs een uitbreiding komen. De vzw is echter nog steeds te weinig bekend bij de steden en gemeenten, en bij de doelgroepen en verenigingen. De promotie kan beter.

Minister Bert Anciaux: Ik ben het volledig met u eens. Ik zal dit opnemen in het actieplan. We denken er inderdaad aan om de opdracht van Cubido te verruimen voor wat de doelgroepen betreft.

De leeftijd moet nog nader worden bekeken, maar ik ga ervan uit dat de korting vanaf 55 jaar zal gelden, want dat was ook het geval voor de Plus-3-Pas voor de culturele manifestaties uit 'den boek'.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan De Clerck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het belang van de federale culturele instellingen voor het cultuurbeleid in Vlaanderen

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag om uitleg is een zoveelste variatie van een bekend thema: de cultuurbevoegdheden van de gemeenschappen tegenover de federale instellingen die met cultuur bezig zijn. Die laatste beschikken over een fantastisch patrimonium en over heel veel opportuniteiten. Ze zijn een rijkdom voor dit land, maar we stellen telkens weer problemen vast. Vaak gaat het om een gebrek aan efficiëntie, aan goed gebruik, aan doorstroming en aan samenwerking.

Mijnheer de minister, ik weet dat u vroeger al veel bezig bent geweest met deze kwestie. Ook ik ben er goed mee bekend omwille van mijn vroegere federale bevoegdheden en federale parlementaire activiteiten. De commissie Economie van het federale parlement boog zich destijds – net zoals nu nog steeds – over de federale, culturele instellingen. Ik heb heroïsche debatten meegemaakt over de herstructurering van De Munt en van het PSK. Sindsdien is er echter nog niet veel veranderd.

De aanleiding voor mijn vraag is het advies van de Raad voor Cultuur over het belang van de federale culturele instellingen (*Parl. St.* VI. Parl. 2005-06, 50-A, nr. 1). De raad geeft een visie weer op de werkbare structuur en kiest beperkt, maar heel eenvoudig voor een soort tussenpositie. De raad pleit voor: 'een cultureel samenwerkingsakkoord tussen de staat en de gemeenschappen waarin in een beheersstructuur wordt voorzien die het mogelijk maakt dat het patrimonium, de kennis en de expertise aanwezig in de federale instellingen enerzijds, en de dynamiek op gang gebracht door het cultuurbeleid van de gemeenschappen anderzijds, elkaar vinden, ondersteunen en versterken'.

De Raad voor Cultuur noemt het een ideale structuur. Op zich kan daarover natuurlijk worden gediscussieerd. Het voordeel van Mediargus is dat we artikeltjes uit vervlogen tijden kunnen terugvinden. Ik citeer eentje van 14 december 2001 met als titel: 'Anciaux aast op Belgische schatten'. In het artikel stond: 'Vlaams minister van Cultuur, Bert Anciaux,

roept alle Vlaamse partijen op om in 2003 bij de vorming van een nieuwe federale regering eensgezind de overheveling te eisen van de federale culturele instellingen naar de gemeenschappen: “Ik wil de boeken van de Koninklijke Bibliotheek niet verdelen over Vlaanderen en Wallonië, maar ik wil wel een einde maken aan een aberratie”.

Deze stelling hebben ook vele anderen ingenomen. Het betreft een mogelijk denkspoor voor een overheveling. Natuurlijk zijn er veel mogelijkheden. Het debat is nog altijd hangende. De vraag is dan ook welke houding we vandaag het best kunnen aannemen. Volgend jaar zijn er opnieuw federale verkiezingen. We zouden dus opnieuw een overheveling kunnen vragen. Daar valt veel voor te zeggen. Op termijn is het de enige logische houding, want culturele instellingen horen bij het culturele beleid. Bijgevolg horen ze dus bij de gemeenschappen. Het is echter heel moeilijk om bijvoorbeeld de Plantentuin van Meise over te hevelen. Het is evenmin gemakkelijk om een opera of het PSK te doen bekennen tot de ene of de andere gemeenschap.

Wellicht moeten we meer creativiteit aan de dag leggen in plaats van gewoon te splitsen of te verdelen. Cultuur heeft immers ook een internationale uitstraling, en zulke instellingen zijn een ideale springplank om Vlaanderen, Wallonië en Brussel ook internationale uitstraling te bezorgen. We moeten zoeken naar een haalbare oplossing. Het voorstel luidt: ‘maak een samenwerkingsovereenkomst’.

De heer Vanackere heeft al gevraagd de zaak voor te bereiden, misschien in een commissievergadering die gemeenschappelijk wordt georganiseerd. Ik ben niet ongevoelig voor die werkwijze. Mijn eerste vraag is echter of u ook de ideale structuur die door de Raad voor Cultuur wordt geponeerd over de samenwerking met de andere gemeenschap en de Belgische staat, ondersteunt. Een overeenkomst met de Fransen is natuurlijk één zaak, een akkoord met de federale overheid en de andere gemeenschappen is echter nog complexer. Mijnheer de minister, uw vroeger standpunt daarover was bekend. Sluit het huidige meer aan bij dat van de Raad voor Cultuur?

Hoe kunnen we de zaak voorbereiden? Welke tussenstappen moeten we zetten? U kunt natuurlijk antwoorden dat we een gemeenschappelijke houding moeten aannemen bij de volgende federale verkiezing, maar we kunnen ook pragmatischer te werk gaan. Zo heeft de heer Vanackere het voorstel gelan-

ceerd om zelf het terrein te effenen om een dergelijk akkoord af te sluiten. Dat wil wel zeggen dat we geen grote politieke verklaringen afleggen, maar nagaan wat ons gemeenschappelijk belang kan zijn. Het uitgangspunt zou dan kunnen zijn dat die instellingen ons diensten kunnen bewijzen op het Europese en internationale platform. Ze vormen immers een perfecte springplank naar Europa, naar de internationale omgeving. Wat is uw visie op dat punt?

Ik heb het probleem ook even getoetst aan de actuele realiteit. Ik verwijs naar de verklaringen van de nieuwe directeur van De Munt, de heer De Caluwé. De overeenkomst met Rosas, een van onze pronkstukken en mooie internationale gezelschappen, heeft 15 jaar geduurd. Het gezelschap kreeg 500.000 euro per jaar en PARTS 100.000 euro per jaar. Dat zijn heel belangrijke bedragen die via de federale overheid bij die instelling terecht kwamen. Nu wordt de overeenkomst stopgezet.

Ik moet nu wel een beetje oppassen wat ik zeg, want ik zetel in de raad van bestuur van PARTS. Ik zie hoe de mensen daar moeten knokken en vechten om te overleven. Nu wordt dat nog moeilijker voor Rosas, voor PARTS. De druk op de Vlaamse Regering en de Vlaamse Gemeenschap wordt hierdoor verhoogd om voor dat internationaal gezelschap een oplossing te vinden. Ik vermoed dat het wel zal lukken. De zaak bewijst wel dat we kwetsbaar zijn. Als er geen goede samenwerkingsovereenkomst in zijn geheel wordt afgesloten, dan worden soms arbitraire artistieke beslissingen genomen die voor bepaalde gezelschappen gevaarlijk zijn, die kunnen leiden tot financiële moeilijkheden en die niet gemakkelijk kunnen worden opgelost.

Het is mogelijk te kiezen voor een formule waarbij met gezond verstand wordt gekeken hoe zowel Vlaamse als Waalse en Brusselse gezelschappen kunnen worden betrokken bij de zaak. Er moet dan worden nagegaan hoe de financiële middelen die de federale overheid ter beschikking stelt, op een correcte manier worden gebruikt.

Dit zijn allemaal argumenten om te zeggen dat er dringend overleg nodig is, zodat de Vlaamse culturele scène de kansen maximaal kan grijpen via de federale instellingen. Ik weet dat het in theorie eenvoudiger is om de zaak in twee te splitsen. Mijnheer de minister, we hebben dat allebei wel al eens gezegd. Dat zou de zaak vereenvoudigen. Een pragmatische benadering is waarschijnlijk op dit moment de beste

houding. Onze culturele instellingen vragen ook een pragmatische houding.

Mijnheer de minister, wat is uw mening over het cultuurbeleid inzake de federale culturele instellingen en wat is uw houding ten opzichte van standpunt dat de Raad voor Cultuur heeft ingenomen?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, in haar advies voor het Vlaams Parlement van december vorig jaar belooft de Raad voor Cultuur een aanzet tot voorstel voor een ideale structuur van samenwerking tussen de gemeenschappen en de federale culturele en wetenschappelijke instellingen (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, 50-A, nr. 1*). Daarmee gaat de raad verder in op haar beknopte visie daaromtrent, zoals verwoord in haar memorandum van juni 2004. Hierin stelde de raad onomwonden dat de federale culturele instellingen van kapitaal belang zijn in het cultuurbeleid van Vlaanderen.

Ook ik heb dit advies met de nodige interesse en verwachtingen doorgenomen. Ik moet wel zeggen dat ik enigszins op mijn honger bleef zitten. In de inleiding krijgen we een zeer heldere situatieschets van de problematiek. De raad stelt onomwonden dat de grote federale culturele instellingen raakvlakken hebben met ons kunsten- en erfgoedbeleid. Concreet gaat het om de drie federale culturele instellingen: de Koninklijke Muntchouwborg, het Paleis voor Schone Kunsten en het Nationaal Orkest van België. Daarnaast zijn er ook nog zeven van de elf federale wetenschappelijke instellingen: het Algemeen Rijksarchief, de Koninklijke Bibliotheek van België, het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij, het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België en het Koninklijk Museum voor Midden Afrika. Ook het Koninklijk Legermuseum hoort in deze lijst thuis, hoewel men daarbij wel rekening dient te houden met de specifieke situatie. Het museum ressorteert onder de bevoegdheid van de minister van Landsverdediging.

Uit de situatieschets onthoud ik vooral dat de verzamelingen en de gegevens die de federale wetenschappelijke instellingen bezitten, uniek, kostbaar en vaak onvervangbaar zijn. Bovendien vervullen ze een belangrijke rol in het artistieke, museale en bibliografische erfgoed en op het terrein van levenslang leren,

wetenschappelijk onderzoek, vrijetijdsbesteding en toerisme. In het buitenland hebben deze federale wetenschappelijke instellingen, net omwille van de collecties die ze beheren en het wetenschappelijk onderzoek dat ze verrichten, een grote naambekendheid. Toch heb ik soms het gevoel dat door het niet altijd efficiënt beheer van de afgelopen maanden en jaren, deze reputatie in sneltreinvaart achteruit dreigt te gaan.

De instellingen behoren tot de topinstellingen op Europees niveau. Ik kan me daar vanzelfsprekend bij aansluiten. Evenzeer klopt echter de vaststelling dat er een duidelijk verschil is in dynamiek tussen het beleid van de gemeenschappen op het gebied van kunsten en erfgoed en het beleid van de federale overheid over de culturele en wetenschappelijke instellingen. Het Vlaamse cultuurbeleid heeft de voorbije 30 jaar niet stilgezeten. Wij ontwikkelden een eigen visie op cultuurbeleid met oog voor vernieuwing en brengen die in de praktijk. Op het terrein is er een dynamische activiteit en een wisselwerking tussen de verschillende initiatiefnemers: er wordt ervaring opgedaan, er ontstaan nieuwe inzichten, nieuwe tendensen, er wordt maatschappelijke waardering gegeven aan bepaalde activiteiten en initiatieven. Kortom, er werd en wordt een cultuurbeleid ontwikkeld met welomschreven doelstellingen. Daar staan ook financiële en personele middelen tegenover.

Op het federale niveau is een dergelijke dynamiek afwezig, wat letterlijk staat aangegeven in het advies van de raad. Ik voeg er wel aan toe dat ik me ervan bewust ben dat er personeel van hoogstaand niveau werkt. Soms raakt het echter ook ontmoedigd.

Vaak wordt verwezen naar het overhevelen van cultuur naar de gemeenschappen, alsof de zorg en de bewaking over deze schitterende instellingen van ondergeschikt belang zou zijn en zich in de marge zou afspelen van het federale overheidsbeleid. Ik wil daarmee niet gezegd hebben dat de federale overheid geen inspanningen doet. Zij beheert haar culturele en wetenschappelijke instellingen als een goede huisvader, niet meer maar ook niet minder.

Zoals het advies eveneens stipuleert, worden op het veld permanent goede initiatieven genomen. Ik denk hierbij aan het Brusselse Kunstenoverleg en zijn Franstalige tegenhanger, Le Plateforme Artistique de Bruxelles, die gemeenschappelijke programma's stimuleren tussen het Paleis voor Schone Kunsten, De Munt en het Kaaithheater. Vlaamse gezelschappen

werken samen met en maken gebruik van de podia van de federale culturele instellingen. Zonder het cultuurbeleid van de gemeenschappen dat dynamiek mogelijk maakt, zouden de podia van het PSK en De Munt minder benut worden.

Zoals genoegzaam bekend, steun ik sinds het begin van de vorige legislatuur zoveel mogelijk initiatieven binnen het PSK om de Vlaamse aanwezigheid te verdichten en te optimaliseren. Ik kan met nadruk stellen dat deze benadering de voorbije jaren haar vruchten heeft afgeworpen. De samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap en het PSK is erg intens. Als we de situatie tussen nu en pakweg 10 jaar geleden vergelijken, dan stellen we vast dat er heel wat is veranderd. Vroeger was het een echt francofoon nest. Soms is het inderdaad beter samen te werken – if you can't beat them, join them. Dat adagium is niet altijd van toepassing, maar in dit geval wel.

Recent stelde De Munt de duidelijke vraag om projectmatig mee te stappen in enkele belangwekkende participatie-initiatieven. Dat is de eerste keer dat dit gebeurt. Met mijn kabinet bekijk ik op dit moment die vraag. Ik heb ze nog niet beantwoord. De Munt is nog iets anders dan het PSK.

Ook het recente probleem in verband met Rosas en het aflopende engagement van De Munt vanaf 2008 wil ik bekijken. Ik kom daar later op terug. Dat er met andere woorden initiatieven moeten worden ontwikkeld om het wantrouwen en de achterdocht, die de huidige relaties vaak kenmerken, om te zetten in een vertrouwengevende constructieve samenwerking, wil ik bijtreden. Het voorstel in het advies is dan echter weer iets te vaag en te vrijblijvend.

In se stelt de raad voor om een samenwerkingsakkoord op te stellen zoals gestipuleerd in de bijzondere wet van 8 augustus 1980, artikel 92bis, paragraaf 1. Dat artikel schept de mogelijkheid voor een samenwerking die ertoe moet leiden dat de gemeenschappen betrokken worden bij het definiëren van het culturele en wetenschappelijke beleid van de federale instellingen. Dat beleid kan dan onderdeel worden van het eigen cultuur- en wetenschapsbeleid. Tevens moet de mogelijkheid worden gecreëerd om financiële hefboomen te ontwikkelen ter ondersteuning van projectmatige samenwerking tussen Vlaamse en federale instellingen.

Dat klinkt allemaal bijzonder veelbelovend, maar de kernvraag blijft natuurlijk in hoeverre de federale

gesprekspartner initieel geïnteresseerd is in een dergelijk formeel overlegplatform. Ik ben veeleer van mening dat wij gestaag moeten werken aan de transformatie naar echte co-communautaire instellingen naar het voorbeeld van Flagey. Daarin nemen de diverse gemeenschappen hun verantwoordelijkheid op en versterken en optimaliseren zij samen het culturele veld binnen Brussel en de gemeenschappen. Ik pleit dus niet voor een splitsing, maar voor een co-beheer van een aantal van die instellingen. Daarbij focus ik op het Paleis voor Schone Kunsten. Dat past als model perfect in een co-communautaire werking. Bij een transformatie worden de bevoegdheden overgeheveld naar de gemeenschappen zonder dat er een splitsing plaatsvindt. Als daartoe een overlegplatform nodig is, ben ik bereid de nodige initiatieven te nemen.

De Vlaamse Gemeenschap is en blijft vragende partij om betrokken te worden bij het beheer van deze instellingen. Een aanzet die het mogelijk maakt dat enerzijds het patrimonium, de kennis en de expertise aanwezig in de federale instellingen en anderzijds de dynamiek en de vernieuwing op gang gebracht door het Vlaamse cultuurbeleid elkaar vinden, ondersteunen en versterken, is slechts een eerste stap in de richting van co-communautaire instellingen. We zullen rekening houden met de heldere nota van de Raad in ons streven om op termijn deze cultuurmaterie en -problematiek uit te klaren en voorgoed een plaats te geven binnen de cultuurpolitiek van de gemeenschappen in dit land.

Wat de problematiek van Rosas en PARTS betreft, heb ik al contact gehad met Ann-Theresa Dekeersmaecker en de zakelijk leider van Rosas, de heer Gie Gypens. Mijn kabinet onderhoudt overigens de beste contacten met de mensen van Rosas, en we zijn op de hoogte van de aangekondigde veranderingen.

U vraagt me in hoeverre ik kan anticiperen op de situatie vanaf 2008. Ik wil uw aandacht vestigen op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2005 waarbij, in uitvoering van het Kunstendecreet, de vzw Rosas wordt gesubsidieerd van 1 januari 2006 tot en met 31 december 2009 voor een jaarlijks bedrag van 1.500.000 euro.

Tegen 15 oktober 2005 moesten alle betrokken organisaties een aangepast beleidsplan indienen op basis van de reële werkingssubsidies die de Vlaamse Regering hen had toegekend. Rosas heeft in zijn aangepast

beleidsplan bekendgemaakt dat de samenwerking met de Munt fundamenteel wijzigt vanaf begin 2008. Daarnaast heeft Rosas een aantal structurele maatregelen in het vooruitzicht gesteld om zijn begroting in evenwicht te krijgen. Daarbij is ook overleg gevraagd met de overheid over de beheerskosten van de infrastructuur.

Wat de Munt betreft, bedraagt de vaste toelage sinds 1997 484.000 euro. Dat bedrag werd sindsdien niet geïndexeerd. Het jaar 2007 wordt het laatste jaar van Rosas als vast huisgezelschap van de Munt. De nieuwe Muntdirecteur wil de samenwerking met Rosas voortzetten, maar kiest daarbij voor een andere formule.

Een samenwerking op continue basis waarin alle activiteiten van het gezelschap vervat zitten, wordt vervangen door een projectmatige samenwerking. Dit zou volgens het aangepast beleidsplan 2006-2009 vanaf 2008 neerkomen op maximaal een coproductie per jaar. Concreet betekent dit dus dat de structurele dotatie vanuit de Munt van 484.000 euro wegvalt en er een engagement in de plaats komt voor een coproductie van maximaal 125.000 euro.

De totale inkomsten voor 2008 zijn volgens het beleidsplan van Rosas begroot op 4.274.000 euro waarbij het saldo van de resultatenrekening een verlies vertoont van 468.000 euro. Dat is bijna 11 procent van het totale budget voor 2008.

Er is een huurovereenkomst gesloten tussen de NV De Nieuwe Werkhuizen en de vzw Rosas voor de huur van bureau en werkplaatsen aan de Van Volxemlaan 164 te Vorst. De huurovereenkomst loopt van begin 2000 tot eind 2014. Uit de jaarrekening 2004-2005 blijkt dat de huur 220.748 euro bedraagt. Samen met andere kosten zoals onder meer energie bedragen de totale huisvestingskosten 422.652 euro. Rosas recupereert een deel via de contracten die het heeft met PARTS voor het gebruik van een deel van de infrastructuur. Voor het seizoen 2004-2005 gaat het om een recuperatie aan huisvestingskosten van zowat 81.700 euro.

Rosas suggereert in het aangepast beleidsplan 2006-2009 zelf twee structurele maatregelen om het kostenplaatje in evenwicht te brengen. Ten eerste zou het vaste ensemble van gemiddeld dertien dansers vanaf november 2007 worden teruggebracht tot acht dansers. Ten tweede komt er een besparing op de huisvestingskosten. Dit houdt in dat het huurcontract met De Nieuwe Werkhuizen voortijdig wordt

opgezegd en het gebouw wordt verlaten op 1 januari 2008. Dit laatste is een noodoplossing. Rosas hoopt op overleg met de overheid over de beheerskosten van de infrastructuur.

Het wegvallen van de bevoorrechte positie van Rosas als vast huisgezelschap van de Munt heeft inderdaad een reële financiële impact op het budgettaire evenwicht. Het gezelschap wil dit opvangen met een reductie van de personeelskosten. De werkingssubsidie is vastgelegd voor vier jaar, tot eind 2009. Op dat vlak is er weinig of geen speelruimte. In het aangepaste beleidsplan staan geen alternatieven waarbij Rosas als huisgezelschap zou kunnen functioneren binnen een met de Munt vergelijkbaar platform. Een dergelijk engagement is niet eenvoudig, maar gezien de internationale reputatie kan ik me moeilijk voorstellen dat er geen valabele kandidaten zouden zijn voor relevante co-producties en zelfs voor verdergaande engagements. Een dergelijke samenwerking in het buitenland is echter niet aan te bevelen.

De tweede mogelijkheid om het budget in evenwicht te brengen, namelijk het opzeggen van het huurcontract, heeft ons inziens weinig te maken met de problematiek van de residentie in De Munt en lijkt veeleer een argument voor onderhandeling. Over het zoeken naar een andere locatie wordt zelfs niet gesproken, en het is nog maar de vraag of het huren van een andere geschikte infrastructuur een besparing zou opleveren. Het spreekt voor zich dat ik het legitiem vind dat Rosas hierover een dialoog wil aangaan met de overheid. De vraag is of hiervoor de nodige budgettaire ruimte beschikbaar is.

In dit debat moet ook rekening worden gehouden met andere spelers in het culturele veld die ongetwijfeld ook noden hebben op het vlak van infrastructuur. In de nabije toekomst zal ik me samen met mijn kabinet buigen over dit probleem en de constructieve dialoog met Rosas voortzetten.

De dansschool PARTS ten slotte wordt niet structureel gesubsidieerd op de begroting van Cultuur, maar valt onder Onderwijs. PARTS maakt wel gebruik van een deel van de infrastructuur die Rosas zelf in huur heeft en is in die zin betrokken partij bij eventuele beslissingen die Rosas zou nemen over de huur en het beheer van zijn gebouwen. Op korte termijn zie ik echter geen problemen die de toekomst van PARTS in het gedrang zouden brengen.

U zegt dat er 100.000 euro extra zou worden toegekend vanuit De Munt, naast de huidige 484.000 euro. Daar ben ik echter niet van op de hoogte.

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Wat het advies van de Raad voor Cultuur zelf betreft, is het duidelijk dat u veeleer opteert voor transformatie dan voor opsplitsing. We moeten op een verstandige manier nagaan hoe de Vlaamse culturele spelers daar gebruik van kunnen maken.

Hier wordt een culturele samenwerking tussen de staat en de gemeenschappen voorgesteld. Dat is nog iets anders dan een co-communautair beheer. Ik begrijp dat u kiest voor het co-communautaire. Co-communautair exploiteren is nog iets anders dan een exploitatie door de staat en de gemeenschappen samen. Ik weet niet wat de beste formule is, die ons ook het best vooruit helpt. Ik deel uw mening dat er in het advies iets maar ook niets wordt gezegd. Maar hoe moet het dan verder? Wat zou de aanzet kunnen zijn, en hoe kunnen we het concreter maken? Zeggen dat we moeten overeenkomen, is wat te gemakkelijk.

Mijnheer de minister, u zou die aanzet kunnen geven, maar het zou ook van een parlementaire commissie kunnen komen. Ik dring er alleen op aan dat er opdracht wordt gegeven om het concreter voor te bereiden, hetzij in de zin van het co-communautaire, hetzij in de zin van een driehoeksrelatie van de federale overheid en de gemeenschappen. Daar komt bij dat elke situatie anders is. De structuren van het PSK, De Munt, en het Nationaal Orkest zijn niet identiek. We moeten ons concreter voorbereiden op dat gemeenschappelijk beheer, en u bent wellicht het best geplaatst om daaraan te werken.

Rosas en PARTS zullen hun situatie moeten oplossen, en ze krijgen ook een serieuze ondersteuning door Vlaamse subsidies. Voor mij is een residentiepolitiek van belang, want de kostprijs van infrastructuur is heel hoog. U berekende zelf dat PARTS ongeveer 420.000 euro aan huisvestingskosten betaalt. Dat is een hoog bedrag aan huur, en dat terwijl Vlaanderen heel veel eigen infrastructuur heeft. Ik pleit – ook in het algemeen – voor een begeleide en goed georganiseerde residentiepolitiek voor een aantal van onze grote instellingen en gezelschappen. Voor Rosas is de huisvesting in elk geval essentieel.

PARTS is inderdaad een onderwijsinstelling, maar dan een waar we bijzonder fier op moeten zijn en

waaraan we absoluut alle steun moeten geven. Dit is immers uniek. Het is heel internationaal, en geen klassiek schooltje om de hoek. Het heeft een dermate groot belang op de wereldscene dat uw collega van Onderwijs zou moeten worden aangemaand om er inspanningen voor te blijven doen.

Het is een wat vervelende discussie. Ze zitten met dans volop in de kunstwereld, en ze zijn heel internationaal en Europees georiënteerd. Toch hangen ze af van een beslissing van de minister van Onderwijs in Vlaanderen. Ik stel het hiermee wat scherper dan het is, maar eigenlijk zou de Vlaamse Regering een globale beslissing moeten nemen over wat onze speerpunten zijn: paradepaarden waaraan we een internationale Europese dimensie geven omwille van het unieke ervan.

Met Anne Teresa De Keersmaecker hebben we een ongelooflijk goede ambassadrice voor Vlaanderen. We moeten haar dan ook alle steun geven. Hopelijk zal ook de minister van Onderwijs, gedragen door de regering, daar rekening mee houden en zorgen dat de school kan blijven bestaan, ondanks de moeilijkheden, die door de beslissing van die federale instelling nog worden versterkt. Ik pleit ervoor dat de hele Vlaamse Regering – en niet alleen de minister van Onderwijs – haar verantwoordelijkheid neemt om deze unieke school alle kansen op een toekomst te geven.

– *De heer Herman Schueremans treedt als waarnemend voorzitter op.*

Minister Bert Anciaux: Ik merk nog op dat ook vanuit het beleidsdomein Cultuur steun wordt gegeven aan PARTS. We geven in het kader van ons internationaal cultuurbeleid middelen aan een aantal buitenlandse dansers, die anders de mogelijkheid niet zouden hebben om de kosten voor het logement en zo te betalen. Het was destijds een principiële keuze dat PARTS onder de verantwoordelijkheid van Onderwijs viel, maar u hebt wel gelijk. Ik wil de problematiek niet afstoten of mijn verantwoordelijkheid ontlopen. Ik ben graag solidair.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, deze discussie neemt een interessante wending. We komen terecht bij uw co-communautaire benadering en de zaak Flagey komt me dan meteen voor ogen. Hebt u al contact opgenomen met de Franse Gemeenschap in verband met de eventuele omvorming van federale

culturele instellingen tot co-communautaire instellingen? Flagey is nu al een tijd co-communautair gestructureerd. Dat is eigenlijk uw kind.

Wat is uw ervaring daarmee? Hoe moeten we het ons voorstellen? Wat betekent het concreet dat een federale culturele instelling wordt overgedragen aan de gemeenschappen en dat de Vlaamse en Franse Gemeenschap de zaken co-communautair in handen nemen? Hoe ziet u dat voor De Munt, het Paleis voor Schone Kunsten, en dergelijke?

In deze context is het eigenaardig dat juist op het ogenblik dat u die ideeën ontwikkelt, Rosas door De Munt wordt afgestoten. Naar mijn aanvoelen zou Rosas, als De Munt een co-communautair georganiseerde structuur zou krijgen, daar juist terecht moeten kunnen. Het is dan ook jammer wat er gebeurt. Ik deel de zorg van de heer De Clerck over die residentieplaats. De Filharmonie zoekt bijvoorbeeld een vaste stek in Antwerpen. Deze ontwikkeling is dan ook te betreuren. Dit is een van de weinige culturele exportproducten die we in Vlaanderen hebben.

Een krant merkte in verband met de afgelopen subsidieronde op grond van het Kunstendecreet op dat dans in zijn geheel een negatieve beoordeling heeft gekregen van de beoordelingscommissie. Eén gezelschap verloor zelfs zijn subsidies. Van de grote gezelschappen ontvingen enkel Ultima Vez en Les Ballets C. de la B. iets meer. De andere gingen erop achteruit. Het aanvoelen is dat dans stagneert. Kunt u daar iets over zeggen, want het is wat eigenaardig?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Ik beschouw de periode 2006-2007 als een transformatieperiode waarin de dansgezelschappen, op basis van een aantal uitspraken die ikzelf en de beoordelingscommissies hebben gedaan naar aanleiding van het Kunstendecreet, wat tijd krijgen om na te denken en zich te herpakken. Ik zeg niet dat er geen talent is. Dat is er absoluut, maar we moeten opletten dat het niet allemaal hetzelfde wordt. We hebben een aantal absolute topspelers, die me blijven fascineren. Ik bedoel dan Rosas, Les Ballets C. de la B. en Ultima Vez. Ze steunen alle drie op grote kunstenaars: Anne Teresa De Keersmaeker, Alain Platel en Wim Vandekeybus. Dat maakt hen echter ook kwetsbaar, want die kunstenaars kunnen ook wegvallen. Zo zijn er trouwens nog andere.

De tijd die er nu is, zal op artistiek vlak in de sector goed gebruikt moeten worden om te bekijken

hoe het verder kan evolueren. Het is niet negatief even een adempauze in te lassen voor het jonge talent; niet zozeer voor de grote spelers, want die zijn onbetwistbaar goed. We geven Anne Teresa De Keersmaeker structureel 1,5 miljoen euro. Daar is inderdaad in deze ronde niet veel bij gekomen, maar voor een dansgezelschap is dat bedrag een heel belangrijke blijk van waardering. Hetzelfde geldt voor Les Ballets C. de la B. en Ultima Vez. Het kan echter niet blijven stijgen.

Ik hoef daar geen politieke uitspraken over te doen. In de beoordelingsronde van juni 2007 zal wel tot uiting komen dat er vanaf 2008 en 2009 een nieuwe impuls zal komen in de dans. Daar ben ik absoluut niet pessimistisch over.

De zaak-Flagey kan ik naar aanleiding van de vraag van de heer De Clerck niet helemaal analyseren. Wel kan ik enkele dingen rechtzetten. De start van het co-communautaire tijdperk van Flagey heeft ongetwijfeld meer tijd geveerd dan ik wilde. Die start is nu pas twee maanden geleden, en het is dus te vroeg om te evalueren.

Op het einde van dit jaar moeten we evenwel een grondige evaluatie maken, al was het maar omdat we dan in een andere periode stappen, de periode van het Kunstendecreet, ook al zullen ze daar niet voor 100 procent onder vallen. We laten zeker heel de beoordelingsprocedure lopen, maar het is net zoals met de structurele steun die we aan het PSK hebben gegeven. Die middelen vallen niet formeel onder het decreet maar worden nominatim gegeven. Zo zullen we het wellicht ook hier niet in toepassing van het decreet doen, maar eveneens nominatim, en dat om juridisch redenen, zolang de Grondwet niet aangepast is. Hoe we dit moeten voorbereiden en hoe zo'n co-communautair beheer en de overdracht van de federale culturele gemeenschappen naar de gemeenschappen moet gebeuren, is maatwerk.

Het verhaal van het PSK zit nog duidelijk in mijn hoofd. Het gaat over werkmiddelen die eenmalig moeten worden overgedragen en worden beheerd door de twee gemeenschappen. Ook moeten er extra impulsen komen van de twee gemeenschappen voor wat de culturele activiteiten betreft. Ik zie dat allemaal wel zitten. De Munt is een heel ander verhaal. Ook het Nationaal Orkest is een ander. De wetenschappelijke instellingen zoals de musea voor kunst en geschiedenis of de koninklijke musea voor schone kunsten hebben weer een heel andere invulling nodig. Ik wil alles graag bespreken, maar ik denk dat het

beter is om alles eerst rustig voor te bereiden in een werkgroep. Het is niet nodig om op jacht te gaan met de fanfare op kop.

De heer Stefaan De Clerck: Ik denk inderdaad dat we het debat in stilte en wijsheid moeten voorbereiden. We kunnen dan beslissen of we opteren voor het co-munitaire of voor een driehoek.

We bezitten een heel goede dansscene. We staan wereldwijd bekend voor onze hedendaagse dans. Internationale dansgezelschappen hebben nood aan een internationale scene. De federale culturele instellingen bieden een goed podium met internationale uitstraling. Dat Rosas bij de Munt zat, was mooi, want zo zat een Vlaams gezelschap met internationale allure bij een federale instelling. Dit mooie podium verdwijnt nu, maar daarom is het gezelschap verre van ten dode opgeschreven. Wel moeten we een integraal beleid ten aanzien van die mooie dansscene uitbouwen. We moeten de mensen van basiswerkingsmiddelen voorzien. Het bedrag waarvan sprake, 1,5 miljoen euro, is niet niets. Het is een mooi bedrag, wellicht een van de hoogste. Rosas wordt dus gerespecteerd.

De vraag is hoe er wordt omgegaan met de opleiding. PARTS bloeit en groeit verder. Ondertussen komen er heel veel jonge mensen uit die school en uit de omgeving ervan. Ze zwermen uit. Het is prachtig. De school hoort bij het gezelschap.

Een andere vraag betreft de residentie. Voor dans zijn er natuurlijk andere vereisten dan voor een multimedial kunstenaar in een studio.

De integrale aanpak is voorwerp van een mooi debat, maar ook de media- en cultuurzender en de opnames zijn belangrijk. Producties door dergelijke gezelschappen zijn immers bij uitstek visuele spektakels. Op televisie kunnen ze prachtig zijn en de nieuwe technieken bieden ongelooflijke kansen voor het wereldwijd uitzenden van de opnames. Een mediabeleid is terzake dus ook relevant.

De dansspecialiteit vergt dus een integraal beleid, zowel op financieel vlak, als op vlak van de internationale contacten met televisiezenders en in verband met uitzendrechten, met internationale huizen en podia, met onderwijs en opleiding. Alles vormt één geheel. Ik hoop dat de Vlaamse Regering deze strategie kan blijven volgen, want we kunnen excellent zijn op dit vlak. Ik hoop dat Cultuur stuurt, maar dat

de VRT, Onderwijs, Buitenlands Beleid en Toerisme meehelpen. De Vlaamse Regering moet voltallig en strategisch achter dit mooie product staan. Het past trouwens ook perfect in de culturele economie, maar dat debat zullen we nu niet aanvatten.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, ik ben het daar helemaal mee eens. Het wordt in een juiste context geplaatst.

Misschien was ik niet duidelijk genoeg, maar ook voor Rosas zal ik bekijken of samenwerking met andere Vlaamse kunstinstellingen mogelijk is. Of die samenwerking zich zal situeren in Brussel, Antwerpen, Gent of misschien wel in Brugge, wil ik graag bekijken. We hebben grote instellingen waarbinnen een goede synergie met Rosas een stuk van de problemen zou oplossen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de intrekking van de vergunning van de beheersvennootschap Uradex en de gevolgen hiervan voor artiesten en culturele instellingen

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, collega's, de informatie uit de schriftelijke versie van mijn vraag is al een beetje achterhaald. Op 6 februari stond in de kranten dat Uradex haar vergunning heeft verloren omdat minister Verwilghen die heeft ingetrokken. Volgens specialisten was dat een heel terechte maatregel die het orgelpunt vormt van een reeks problemen die al jarenlang duren.

Uradex int de zogenaamde billijke vergoeding, maar staat ook in voor het kopiëren voor eigen gebruik, voor kabelrechten en zo meer. Uradex int en herverdeelt de middelen onder de uitvoerende kunstenaars. Op de website van Uradex staat volgende fantastische zin: 'Vandaag de dag vertegenwoordigt Uradex vele honderden uitvoerende en vertolkende kunstenaars, zowel in België als in het buitenland. In de jungle van de steeds toenemende technologieën en de

massaconsumptie voert Uradex dagelijks strijd om ervoor te zorgen dat de vergoedingsrechten van de kunstenaars geëerbiedigd worden.'

Voor artiesten zijn die naburige rechten belangrijk. Voor heel veel muzikanten staan ze voor een belangrijk surplus op hun loon. Dit geldt vooral voor de uitvoerende muzikanten die veel studiowerk en live-optredens doen. De rechten zijn ook heel belangrijk voor het wat minder spectaculaire werk van bijvoorbeeld variétéartiesten of circusartiesten.

Uradex heeft de voorbije jaren een fenomenaal bedrag geïnd, zeker in de ogen van mensen die met cultuur bezig zijn: er is een geldberg van 50 miljoen euro. Pas de voorbije maanden is het geld traag in de richting van de artiesten beginnen te schuiven. Dat is veel te laat en veel te weinig. Het leek er ten tijde van de indiening van mijn vraag op dat uw federale collega, minister Marc Verwilghen, die bevoegd is voor het auteursrecht, daarom had beslist om de vergunning van Uradex in te trekken. Nu weten we dat hij enkel dreigt met de intrekking. Uradex kreeg drie weken tijd om de zaken in orde te brengen.

Er ligt dus een berg geld die bij de inning tot veel tandengeknars heeft geleid bij verenigingen, bij handelaars en bij culturele instellingen. Heel veel organisaties ergeren zich er elke dag aan, vooral omdat ze geen verband zien tussen wat ze moeten betalen en de bedoeling van die betalingen. Het probleem is blijkbaar dat men er niet in slaagt de rechthebbers op te sporen. Ik kan me inbeelden dat dat niet gemakkelijk is, maar in het buitenland lukt het wel. Uradex heeft overigens geweigerd om informatie te kopen over de castings en de bezettingen van groepen, want wilde iedereen zelf opzoeken maar is daar niet in geslaagd.

Mijnheer de minister, ik neem aan dat ook u contacten hebt met Uradex en Simim, de beheersmaatschappij die de rechten van de muziekproducenten beheert, in verband met een algemene regeling voor de inning van de billijke vergoeding bij het jeugdwerk en het verenigingsleven. Een aantal steden en gemeenten heeft reeds zo'n regeling. U hebt in uw antwoord op een actuele vraag een stap in die richting aangekondigd.

Er is ook een alternatieve beheersvennootschap in de maak. De grootste vakbonden zouden bouwen aan de organisatie 'Art-Ard'. Die ontwikkeling zou nu in een versnelling komen. Er wordt gepland om experts aan te trekken en om een campagne op te zetten.

Het auteursrecht en de naburige rechten zijn – helaas – een federale materie. De wet van 30 juni 1994 was de laatste daad. Die rechten hebben nochtans een grote impact op de Vlaamse artiesten, op onze organisatoren en op ons cultuurbeleid. Ik hoop dat u initiatieven kunt nemen om deze situatie te helpen deblokken, bijvoorbeeld door druk te zetten op uw federale collega om een oplossing uit te werken. Ik zou het hier misschien niet hardop mogen zeggen, maar ik denk dat het aan het relatief zwak beleid terzake van minister Verwilghen ligt dat het zover is kunnen komen. De regelingen vormen een jungle, maar in het belang van de artiesten en organisatoren mogen die zaken niet blijven aanslepen. Het zou zowel voor de artiesten als voor de gebruikers en de organisatoren goed zijn dat ook vanuit de gemeenschappen druk wordt uitgeoefend zodat er een oplossing uit de bus komt, al dan niet via een alternatieve vennootschap.

Mijnheer de minister, bent u bereid om initiatieven te nemen om de belangen van onze artiesten te vrijwaren in het licht van de problemen bij Uradex, en zo ja, welke? Bent u bereid om overleg te plegen met uw federale collega om de situatie te deblokken en om te zoeken naar een oplossing? Heeft de situatie van Uradex invloed op de geplande algemene regeling voor de billijke vergoeding?

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik sluit me aan bij de vraag. Opnieuw gaat het om een federale materie. Opnieuw hebben we het over de relatie tussen de federale minister, zijn bevoegdheden en dynamiek enerzijds en de gemeenschappen, die voor cultuur bevoegd zijn, anderzijds. Heel vaak worden hierover ook in deze commissie vragen gesteld. Het antwoord kan vaak beginnen met: 'Dit is een federale bevoegdheid.' In het Vlaamse regeerakkoord werd een hele scherpe en voluntaristische positie ingenomen.

Ik heb de auteurswet nog mee helpen maken. Ik heb als minister van Justitie een aantal uitvoeringsmaatregelen gerealiseerd. Het is een zeer complexe situatie, maar de gemeenschappen krijgen wel de kans om oplossingen te vinden. Ik denk bijvoorbeeld aan het leenrecht, maar jammer genoeg komen ze er niet. Er zijn in de federale wet expliciet uitnodigingen ingelast om binnen de gemeenschappen tot oplossingen te komen. We hebben wel een akkoord, maar de vraag is hoe we de machtspositie moeten veroveren om te stellen dat het nu maar eens moet gebeuren.

We stellen de vraag nu aan de minister. U stelt de vraag vanuit Uradex, maar misschien moeten we de vraag vanuit de commissie zelf durven stellen door bijvoorbeeld een hoorzitting met verschillende mensen uit de sector te organiseren. We zouden goed parlementair werk kunnen leveren met de steun van de minister en de Vlaamse Regering, en een duidelijk standpunt innemen.

Een bredere tactische opstelling kan uit deze vraag voortvloeien. Wij zijn alvast een voorstander van een concrete billijke vergoeding vanuit het auteursrecht en willen dat engagement ook opnemen. We zitten wel geblokkeerd met de federale regering. We moeten op een bepaald moment na de federale verkiezingen naar de nieuw bevoegde minister van Economische Zaken stappen met een helder standpunt en een helder eisenpakket en vanuit Vlaanderen gereedstaan om eindelijk te doen wat noodzakelijk en goed zou zijn voor al onze kunstenaars.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, vooraleer in te gaan op de vragen, zal ik een korte toelichting geven over deze materie, die toch wel iets complexer is dan op het eerste gezicht lijkt. We moeten er ons voor hoeden te snel te schieten op de pianist, in dit geval Uradex. Wanneer men stelt dat het innen van deze rechten in het buitenland blijkbaar wel vlot verloopt, dan vertelt men maar een deel van het verhaal. In de ons omringende landen heeft de overheid namelijk al sinds jaar en dag een goed functionerend audiovisueel archief, al dan niet in samenwerking met de producenten.

In België hebben we bijvoorbeeld wel een ‘wettelijk depot’ voor de gedrukte uitgaven zoals boeken en tijdschriften, maar niet voor het audiovisuele materiaal. Misschien staat dit wel ingeschreven in de auteurswet, maar het wordt in geen geval toegepast. Het is dus van het grootste belang dat de overheid haar verantwoordelijkheid opneemt. Ik zal daarvoor de nodige initiatieven nemen. Het recente werkbezoek van mijn medewerkers en leden van de administratie aan de archieven van de openbare omroep en het samenwerkingsproject tussen diezelfde openbare omroep, het Muziekcentrum Vlaanderen en Simim zijn daar trouwens concrete voorbeelden van.

Ook wordt er steeds weer gewag gemaakt van de fabelachtige ‘berg geld’ van meer dan 50 miljoen euro. Men vergeet er echter vaak bij te vertellen dat 85 percent hiervan naar het buitenland moet worden

doorgestort! We mogen niet de indruk wekken dat dit bedrag naar de eigen mensen gaat.

Natuurlijk zijn de naburige rechten voor onze artiesten belangrijk. Het is echter opmerkelijk dat de meeste artiesten voor wie het werkelijk om een belangrijke financiële tegemoetkoming gaat of een belangrijk surplus op hun loon, deze vergoeding ook daadwerkelijk ontvangen omdat zij namelijk wél administratief in orde zijn. Dat geldt wellicht niet of in mindere mate voor vele gelegenheidsartiesten of absolute beginners, die vaak nauwelijks weet hebben van het bestaan van deze vergoeding of van Uradex.

De vergelijking met andere beheersvennootschappen, zoals Sabam en Simim, moet ook met de nodige omzichtigheid worden bekeken. In België is het bijvoorbeeld wettelijk onmogelijk om een geluidsdrager legaal op de markt te brengen zonder de toestemming van Sabam. Sabam geeft die toestemming enkel en alleen wanneer ze de gegevens heeft ontvangen met betrekking tot de auteur, de componist en de producent. Soms zijn dat dus maar drie namen voor een volledig album. De gegevens die Sabam verzamelt met betrekking tot de uitvoerders, beperken zich meestal tot de naam van de belangrijkste artiest, zoals de zanger, de groep of de orkestleider.

Uradex werd opgericht om de rechten te innen en te verdelen voor de uitvoerende artiesten. Ze wordt dus verondersteld alle gegevens te verzamelen van alle artiesten die aan een bepaalde productie hebben meegewerkt. Het was en is nog steeds de bedoeling dat de artiesten zélf aan Uradex laten weten aan welke producties ze hebben meegewerkt. Dat was en is nog steeds niet vanzelfsprekend. In dit geval gaat het dus ook niet om een lijst per album maar wel per track, per nummer. Het is immers perfect mogelijk dat de saxofonist enkel op track 1, 2, 3 en 8 meespeelt en dat de bassist van track 2 niet dezelfde is als de bassist op track 11.

Los van het feit dat Uradex moet trachten te achterhalen welke artiest op welke opname meespeelt, moet ze ook nog eens gaan zoeken waar deze artiesten – of desgevallend hun erfgenamen! – momenteel verblijven. Daarenboven moet ze ook nog eens bepalen wat het ‘aandeel’ is van een bepaalde artiest in een bepaalde opname. Belle Perez zal bijvoorbeeld wellicht net iets meer vergoed krijgen dan een van haar dansers in dezelfde videoclip.

We kunnen dus echt wel spreken van een complexe materie, al mag dat geen uitvlucht zijn om de repar-

titie niet op een correcte wijze uit te voeren. Ik pleit er echter voor met deze problematiek voorzichtig om te springen.

Ik ben uiteraard bereid om initiatieven te nemen om de belangen van onze artiesten te vrijwaren. In het licht van wat ik eerder aanstipte, dat 85 percent van de geïnde gelden naar het buitenland gaat, wil ik in de eerste plaats nagaan wat de precieze situatie is voor onze artiesten hier. Ik zal bijvoorbeeld laten nagaan met welke landen er wederkerigheidsakkoorden bestaan en in welke mate ze worden toegepast. We mogen dan wel 85 percent aan het buitenland betalen, het zou ook leuk zijn mocht er soms ook iets uit het buitenland naar hier worden doorgesluisd.

Ik wil ook laten onderzoeken wat er de gevolgen van zijn als al deze akkoorden moeten worden opgezegd door het eenzijdig 'laten verdwijnen' van Uradex. Dit lijkt me op dit ogenblik allerm minst een goede zaak voor de artiesten. Ik zal ook laten nagaan of er bijvoorbeeld een klachtenlijst bestaat van artiesten die al hun prestaties netjes aan Uradex hebben doorgegeven en die na herhaaldelijk aandringen nog steeds niet werden uitbetaald. Uit onderzoek blijkt overigens dat heel wat artiesten verbaasd zijn wanneer ze vernemen dat ze een actieve rol moeten spelen.

Ik ben er niet van overtuigd dat het intrekken van de vergunning van Uradex en de eventuele oprichting van een nieuwe vennootschap zomaar de goede oplossingen zijn. Overigens, het is een publiek geheim dat het al jaren niet botert tussen voorzitter Donato en bepaalde vertegenwoordigers van de vakbonden. Dat in dit interne conflict regelmatig op de man wordt gespeeld in plaats van op de bal, stemt op zijn minst tot nadenken. Finaal vind ik dat de belangen van de artiesten centraal moeten staan en door de firma niet te pas en te onpas mogen worden gebruikt of zelfs misbruikt.

Uradex is enkel via een kort Belgabericht op de hoogte gebracht van de eventuele intrekking van de vergunning. Deze beslissing werd blijkbaar in de Kamercommissie achter gesloten deuren genomen. Er is voorlopig geen rechtstreekse communicatie geweest tussen Uradex en de minister. Het was inderdaad veeleer een dreigement.

Federaal minister Verwilghen meent dat Uradex te traag werkt en twijfelt ook aan hun betrouwbaarheid. Nochtans ligt Uradex naar eigen zeggen voor op het vijfjarenplan dat samen met de minister in 2004 werd afgesproken. De vereniging benadrukt dat

de inning en verdeling een complexe en tijdrovende activiteit is. De uitbetalingen vinden wel degelijk plaats. Dit werd ons de laatste weken ook bevestigd door talrijke belangrijke Vlaamse artiesten.

Ik ben het ermee eens dat er veel vragen waren te stellen, maar Uradex lijkt na een moeizame start nu op weg om haar taken naar behoren te vervullen. Het blijft dus zeer de vraag of het opschorten van hun vergunning en het oprichten van een nieuwe vereniging de kunstenaars zelf ten goede zal komen. Er moet dan vanaf nul worden begonnen met de databases, het lidmaatschap et cetera. Rechtstreekse communicatie met Uradex en duidelijke informatie over de stand van zaken is dus gewenst vooraleer drastische maatregelen te nemen. Ik zal dat ook zo meedelen aan het kabinet van minister Verwilghen.

U vroeg tot slot of de situatie van Uradex invloed heeft op de geplande globale regeling voor de bilijke vergoeding. Indien de schorsing doorgaat, dan moet Uradex toch nog gedurende een opzegperiode van twee jaar verder werken. In die constructie blijft een eventuele globale regeling van kracht. Indien echter een nieuwe structuur opgericht en erkend zou worden, dan kan op dit moment moeilijk voorspeld worden wat hun houding zal zijn tegenover een bestaande regeling. De leden van die nieuwe structuur zullen dan immers bepalen of de eventuele bestaande afspraken over een globale regeling van kracht blijven. Persoonlijk ben ik evenwel van mening dat, als een bepaalde taak wordt overgenomen, ook de lopende afspraken worden gehonoreerd. Ze kunnen wel worden opgezegd, maar dat duurt een tijd.

Het is tegen mijn natuur – al heeft het misschien iets te maken met het feit dat ik nu, gelet op mijn leeftijd, 'medior' ben – maar ik roep op tot voorzichtigheid. Ik verdedig in dezen werkelijk geen enkel ander belang dan dat van de kunstenaars.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik merk op dat in Vlaanderen honderden tot duizenden organisatoren geld hebben betaald aan Uradex. Zij moeten nu in de krant lezen dat de vergunning wordt ingetrokken. Beeld u eens in wat een modale vereniging of een coiffeur die wat muziek speelt in zijn wachtzaal, moet betalen.

Ik ben het ermee eens dat het belang van de artiesten moet primeren en dat we een zekere voorzichtigheid

aan de dag moeten leggen. Ik pleit ook voor voldoende controle en toezicht. We hebben het beleid van minister Verwilghen op andere terreinen van het auteursrecht vaak bekritiseerd omdat hij niet krachtadig optrad. Nu hij dat doet, reageren we in het belang van de artiesten. Een van de problemen van zijn beleid is dat ik niet meer weet waar het noorden en het zuiden is, noch het oosten en het westen.

Ik deel uw zorg voor het belang van de artiesten. U bent ongetwijfeld voorzichtig omdat er momenteel geen alternatief is voor Uradex. Uradex bestaat 5 jaar. Een organisatie die 5 jaar bestaat, zou er een beetje in moeten slagen om zijn zaakjes administratief op orde te krijgen. Ik heb ook de indruk dat men een aantal symboolartiesten heeft uitbetaald die men heel goed kent en die men kan traceren, net om hen stil te houden.

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Ik stel voor om over de diverse aspecten van het auteursrecht en de spanningen en problemen terzake een hoorzitting te organiseren zodat we een scherpere positie kunnen innemen. Deze bredere problematiek komt telkens opnieuw terug in de commissie en we zijn machteloos. Willen we ten opzichte van de federale regering iets betekenen op het vlak van de auteursrechten vanuit onze bevoegdheid voor een culturele dynamiek, dan moeten we iets meer doen dan deze vraag stellen.

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Er wordt in diverse commissies over auteursrechten gedebatteerd. Het is een onwaarschijnlijk moeilijk dossier omdat er drie partners betrokken zijn: de gebruiker, de auteur en de beheersvennootschap ertussen, die int voor de auteur, uitvoerder enzovoort. Wat voor sommige artiesten niet doorzichtig is, is dat ook niet voor de gebruiker. Wie een billijke vergoeding betaalt, weet eigenlijk niet hoe dat systeem precies in elkaar zit. De tarieven verschillen ook onwaarschijnlijk veel.

Het idee van een hoorzitting lijkt me uitstekend. We zullen de problemen die we kennen nog eens horen op die hoorzitting maar we kunnen daar juridisch weinig of niets aan veranderen. Het probleem is dat in de bevoegde federale commissie de belangstelling voor dit probleem niet erg groot is omdat cultuur geen federale bevoegdheid is. Er passeren dossiers,

maar die vormen niet de voornaamste zorg van die commissie, tenzij de bespreking van de auteurswet, zonder rekening te houden met de impact van een auteurswet op de culturele sector. De problemen van de culturele sector zijn daar bijzaak.

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Dat het een complex gegeven is en dat er maar weinig mensen mee bezig zijn, is een reden te meer om met een aantal mensen iets in beweging te zetten op de plaatsen waar het kan.

Ik heb de wetgeving op de auteursrechten in de Kamer mee helpen maken. We waren uiteindelijk nog met twee om die zaak te behandelen. Er was geen interesse meer van de anderen omdat een en ander zo complex was.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over conflicten tussen de beheersvennootschap SEMU en amateurmuziekgezelschappen

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de voorzitter, ik zal zeer kort zijn, want de vragen staan in mijn schriftelijke versie. Ik heb deze vraag ook al gesteld in de Commissie voor Onderwijs, weliswaar met de focus op de verhouding met het Deeltijds Kunstonderwijs, afgekort DKO.

Mijn eerste vraag gaat over hoe het staat met de licentie bij SEMU. SEMU is een beheersvennootschap die zich zeer agressief gedraagt, zowel ten aanzien van het onderwijs als van de betrokken muziekmaatschappijen. Ze dreigt met deurwaarders, verzendt aangetekende brieven en dies meer. Dat de beheersvennootschap niet alle componisten vertegenwoordigt, maakt dit enkel erger. Hoewel SEMU enkel de eigen leden vertegenwoordigt, bevatten de contracten die deze vennootschap afsluit een vrijwaringsclausule waar volgens mij absoluut iets aan schort.

Mijnheer de minister, lopen er op dit ogenblik processen waar de Vlamo bij betrokken is? Hebben de meeste betrokken verenigingen een licentie van SEMU? Wenst de Vlaamse overheid de vaak niet zo kapitaalcrachtige amateurmuziekgezelschappen te ondersteunen?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche. In de kerstperiode is rond de kerstconcerten van een aantal koren al enige commotie ontstaan. Heel wat amateurkunstengezelschappen in Vlaanderen worden door SEMU onder druk gezet om een licentie te nemen. Volgens SEMU omvat deze licentie de vrijstelling van auteursrechten voor het werk van andere componisten. Volgens mij kan SEMU die garantie niet geven. Ik vind dat het hier om gevaarlijke praktijken gaat.

Ik wil hier nog een opmerking maken. Ik heb op mijn website een kort stukje over SEMU geschreven. De betrokken organisatie heeft me onmiddellijk wegens laster en eerroof aangevallen. Indien een politicus niet meer hardop kan zeggen dat hij aan de oprechtheid van een organisatie twijfelt, is het ver gekomen.

Ik ben natuurlijk geen rechter. Wie ben ik om over de praktijken van SEMU te oordelen?

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer Caron, mag ik weten wat er eigenlijk op uw website te lezen staat?

De heer Bart Caron: Mijnheer Vandenbossche, de teneur van mijn stukje komt overeen met de teneur van de vraag om uitleg die u net hebt gesteld.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer Caron, in dat geval moet u uw stelling hier nog eens herhalen. U kunt niet worden vervolgd voor wat u hier, in de uitoefening van uw mandaat, allemaal zegt. Indien u dat wilt, kunnen we er allemaal iets over zeggen.

De heer Bart Caron: Ik wil hier niet te zwaar aan tillen. Ik vind gewoon dat politici de vrijheid hebben hierover te spreken.

Ik ben vooral bekommerd om de koren in Vlaanderen die, pakweg, 25 leden tellen en op amateurbasis, maar met veel bezieling koorliederen zingen. Deze koren worden door SEMU benaderd. Indien het

erom ging een forfaitair jaartarief te betalen om alle partituren auteursrechterlijk in orde te stellen, zou ik hier geen probleem mee hebben. Naar verluidt, is dit echter niet het geval. Deze gevaarlijke praktijken vormen een ernstige bedreiging voor het amateurkunstenlandschap. Ik ondersteun dan ook de opmerkingen van de heer Vandenbossche.

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Mijnheer de voorzitter, ik wil me ook bij de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche aansluiten. Het gaat hier weer eens over de auteursrechtenproblematiek. Ik wil de nadruk vooral op de kleine gebruikers leggen. Velen weten niet goed hoe de zaak in elkaar zit. Indien ze plots door deze organisatie worden benaderd, is dat voor hen ongetwijfeld schrikken.

Dit is een zeer ongezellige problematiek. We hebben het hier in verband met SABAM ook al over gehad. Het gaat hier om het verenigingsleven, om mensen die op een gezellige manier musiceren of zingen en aan deze zaken een beetje plezier beleven. Deze verenigingen worden nu op een zeer agressieve manier aangepakt.

We maken het de verenigingen niet gemakkelijk. De vzw-wetgeving is verstrengd. Ze moeten SABAM, SEMU en dergelijke organisaties betalen. Ze worden met allerlei contraintes geconfronteerd. Ze moeten allerlei kosten betalen. Het mag ons dan ook niet verwonderen dat het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk dreigen te verdwijnen.

We moeten rekening houden met de opmerkingen die de vorige sprekers hebben gemaakt. We moeten al deze zaken eenvoudiger en goedkoper maken. Het is de taak van de Vlaamse Regering en van het Vlaams Parlement om het verenigingsleven te ondersteunen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord zal niet kort zijn. Vooraleer op de pertinente vragen van de vorige sprekers in te gaan, wil ik even een algemene situering van de problematiek geven.

De beheersvennootschap SEMU, Société des Editeurs de la Musique/Muziekuitgevers, is in 1999 opgericht. Het doel van de vennootschap is het innen, het verdelen, het administreren en het beheren, in de

ruimste zin van het woord, van alle grafische rechten van de muziekuitgevers op hun uitgavefondsen. Bij het omschrijven van de eigen taak vertrekt SEMU van de verplichtingen van de gebruiker.

Ik overloop even wat SEMU hierover zelf verklaart: ‘Zijn de licenties van SEMU verplicht? Neen, natuurlijk niet, de licentie die SEMU aanbiedt, is volledig vrijblijvend. De gebruiker (school, koor, orkest, fanfare, ...) kan ervoor opteren om uitsluitend met originele partituren te werken. SEMU verkiest deze handelwijze natuurlijk, maar indien de gebruiker om welke reden ook toch graag kopieën zou willen gebruiken, kan SEMU daarbij helpen door het aanbieden van een licentie op haar repertoire, waardoor onder de bepalingen van deze licentie een kopie kan worden gebruikt.’

Ten tweede: waarom verbiedt SEMU het kopiëren? ‘Niet SEMU verbiedt het kopiëren (zonder toelating) in de scholen, maar wel onze nationale en internationale wetgeving. Kopiëren zonder toelating is een correctioneel misdrijf (namaking), in de volksmond ook wel “piraterij” genoemd. SEMU biedt juist een oplossing aan door middel van een licentie of een “toelating” om onder de voorwaarden van de overeenkomst gebruik te maken van kopieën. Indien men illegaal kopieert, steelt men de vergoeding die toekomt aan de componist en uitgever. Het plegen van dit misdrijf binnen een schoolomgeving maakt bovendien juist een extra verzwarende omstandigheid uit.’

Als ik me niet vergis, komt dit standpunt van de website van SEMU.

De heer Dany Vandebossche: Het zou interessant zijn als SEMU zijn website zou actualiseren. Men heeft het nog over de oude wetgeving, die van voor mei 2005 dateert.

Minister Bert Anciaux: Ik beperk me hier voorlopig tot het verwoorden van het standpunt van SEMU.

Ik vervolg het citaat: ‘SEMU onderhandelde bijgevolg met de drie grote organisaties binnen de amateur-muziekwereld die gebruik maken van kopieën van originele partituren, met name: het muziekonderwijs, de koorkepel Koor en Stem die zelf beweert dat de onderhandelingen eenzijdig zijn afsprongen en de kepel van instrumentale amateurskunsten Vlamo. Al deze onderhandelingen hebben als kern het nemen van fotokopieën van originele partituren ten behoeve

van de leerlingen, koorleden en ensembleleden. De koepels en het muziekonderwijs onderhandelen in eerste instantie om de prijs per persoon te drukken. Voor het muziekonderwijs ging het van in het begin mis. Er werd onderhandeld met OVSG inzake een modellicentie.’

SEMU heeft het hier over het onderwijsoverleg van de Vlaamse steden en gemeenten.

De heer Dany Vandebossche: De meeste academies zijn ook stedelijke academies.

Minister Bert Anciaux: Ik lees verder: ‘Het OVSG tekende na onderhandelen deze modellicentie. Meteen werd duidelijk dat het OVSG zijn taak hier te licht had opgenomen en er geen grondig juridisch nazicht plaats vond van dit aangeboden contract. Veel muziekacademies en gemeentelijke besturen weigerden te betalen omdat deze licentie te duur uitkomt per leerling. SEMU onderhandelde meteen met de gemeentebesturen die uit vrees voor de illegaliteit en zich gesteund voelend door het “ja” van het OVSG, hun handtekening zetten.’

Tot zover gaat het over het muziekonderwijs. Mijnheer Caron, mijn tekst kan trouwens in het rechtsgeeding worden gebruikt.

De koorkepel onderhandelde, maar de onderhandelingen sprongen af. SEMU stuurde niettemin een bericht via haar nieuwsbrief de wereld in dat de onderhandelingen hoe dan ook doorgaan. De koorkepel voelde zich misbruikt en publiceerde in zijn nieuwsbrief zijn waarheid.

Vlamo begon pas recent te onderhandelen en laat elke vereniging vrij zo’n licentie aan te schaffen, maar informeert zo goed mogelijk. Voorlopig is alles daar nog rustig, maar de bijdrage van zo’n 250 euro is te hoog voor kleine ensembles die het nu al moeilijk hebben hun hoofd boven water te houden. Instrumenten, partituren en de huur van het lokaal kosten al meer dan genoeg.

Deze informatie indachtig ben ik zo vrij een aantal conclusies te formuleren. Los van het feit of de licentie juridisch juist is of niet, zet vooral de agressieve toon en de manier waarop over deze licenties wordt onderhandeld kwaad bloed. Blijkbaar werd gezegd dat dit een ‘aldekkende’ overeenkomst is die ook de werken dekt die niet in het SEMU-repertoire zitten, en dat kan natuurlijk niet. Dit is echter materie voor

bevoegde juristen. Eerst wordt een contract toege-
stuurd en daarna telefoneert het secretariaat van
SEMU herhaaldelijk. Er wordt gedreigd met grote
sommen aan geldboetes als het contract niet vlug in
orde wordt gebracht. Dit geldt zowel voor de academie-
s, de koren- als voor de amateursmuziekorganisa-
ties.

Komt er tegenwind vanuit de ensembles, dan wordt
blijkbaar heel persoonlijk gespeeld op de voorzitter
en erg vlug gedreigd met dagvaardingen. Het dreigen
met controles tijdens concerten, zoals de kerstconcer-
ten vorig jaar, en de eigenaardige praktijk dat wie lid
is, wordt gerust gelaten en/of 24 uur voor de controle
met deurwaarder wordt verwittigd, doet vragen rij-
zen. Dit is natuurlijk allemaal een kwestie van stijl.
Onsympathiek zijn is niet bij wet verboden, maar
stemt wel tot nadenken.

SEMU zegt een overeenkomst te hebben met inter-
nationale zusterorganisaties. Dit wordt na nazicht
door meester De Meulder van de koorkoepel als
een fabel beschouwd. SEMU beweert internationaal
overeenkomsten te hebben met de grote uitgevers-
huizen en last een vrijwaringsclausule in het contract
in. Uit schrik voor represailles en geldboetes durven
de koepels dit niet verifiëren. Piet Swerts als compo-
nist doet dit wel, stuurt zijn bevindingen per e-mail
de wereld in, jammer genoeg met enkele niet-gefun-
deerde aantijgingen, en wordt meteen voor de recht-
bank gedaagd. Enige discussie blijkt onmogelijk te
zijn. Dit proces is nog aan de gang.

Er wordt redelijk los omgesprongen met de bepalin-
gen van het contract. In de eerste contracten mocht
per origineel één kopie worden genomen. Onder-
tussen is mondeling en schriftelijk bevestigd aan de
koorkoepel dat er zoveel gekopieerd mag worden als
nodig. Dit betekent dat er na aankoop van één exem-
plaar helemaal geen nieuwe partituren meer gekocht
moeten worden en men desnoods honderd kopies kan
maken. Dit is de doodsteek voor de nu al zeltogende
uitgevers, zeker voor de uitgevers die niet willen aan-
sluiten bij SEMU. De uitgevers hebben blijkbaar een
proces aangespannen tegen SEMU. Dat is echt wel
de wereld op zijn kop. De uitgevers die niet aangeslo-
ten zijn, krijgen te horen van de muziekacademies dat
ook hun partituren ongebreideld gekopieerd mogen
worden, want SEMU laat uitschijnen dat zij, via de
vrijwaringsclausule in het contract, iedere uitgeverij
dekt. SEMU vertegenwoordigt echter absoluut niet
alle muziekuitgevers uit Vlaanderen, integendeel. De
twee grootste muziekuitgevers voor Vlaamse muziek,

Lantro en Metropolis, zijn geen lid. SEMU is met
andere woorden in Vlaanderen niet meer represen-
tatief voor de muziekuitgevers. De vraag of een
beheersvennootschap kan innen voor organisaties
die niet aangesloten zijn, moet dringend juridisch
door bevoegde mensen uitgepluisd worden.

SEMU geeft een lijst van fondsen op die ze repre-
senteert. Die lijst kan worden gereduceerd tot tien à
vijftien kernfondsen. Wat die fondsen juist inhouden
aan partituren staat nergens te lezen. SEMU verwijst
in het contract naar 'haar repertoire', maar er is geen
lijst van dit repertoire te vinden. Is het mogelijk te
innen voor iets wat niet duidelijk wordt voorgesteld?
Dat lijkt mij niet.

Hoe zit het met de zogenaamde internationale fon-
den die door SEMU gedekt zouden worden? Die
lijsten zijn nergens beschikbaar. De grote vraag is:
wie kan bewijzen dat dit alles geen lege doos is waar-
voor met gemeenschapsgeld betaald wordt, want het
zijn nu al veelal de gemeentebesturen die de licenties
betalen. Het is ons binnen het muziekveld opgeval-
len dat SEMU zich richt naar de kleine amateursen-
sembles en de muziekpedagogische wereld. De grote
professionele ensembles worden met rust gelaten.
Nochtans wordt ook in die wereld veel gekopieerd.
Zou dat komen doordat die muziekbibliothecarissen
wel de daadkracht en kennis bezitten om onmiddel-
lijk te reageren op dreigementen? Zou het constante
contact met de grote buitenlandse uitgevers hieaan
ten grondslag liggen? Deze ensembles spelen immers
vaak gerenommeerd buitenlands werk en weten wie
waarvoor verantwoordelijk is.

U merkt, achtbare collega, dat deze problematiek mij
bezighoudt. Ik stuur dan ook aan op een onafhanke-
lijk onderzoek in alle rust door een specialist of com-
missie bestaande uit juristen die het muziekveld en
de wetgeving terzake kennen. Dit moet onafhankelijk
van het onderwijs en de amateurkoepels gebeuren.
De kernvraag moet zijn: wat ligt binnen de macht
van de beheersvennootschappen? Het gaat immers
niet meer om het niet willen betalen voor het maken
van kopies, maar om wat juist gedekt is door deze
overeenkomst. Kan een beheersvennootschap innen
voor organisaties die niet aangesloten zijn? Kan een
beheersvennootschap een wereldwijde vrijwarings-
clausule beloven? Vooral de wereldwijde vrijwarings-
clausule met betrekking tot aanspraken van derden
die door SEMU wordt voorgesteld, klinkt immers
weinig waarschijnlijk – en ik druk me zeer diploma-
tisch uit. Dit zou met zich brengen dat SEMU kan

garanderen dat iemand ongestraft alle muziekpartituren van de wereldmuziekliteratuur zomaar in ontelbare exemplaren kan kopiëren als hij één origineel in zijn bezit heeft. Dat geloof ik niet.

Laat me ten slotte kort antwoorden op uw gedetailleerde vragen. Zoals gesteld is de amateurwereld verdeeld over twee koepels. VLAMO of de instrumentale amateurorganisatie covert circa 1200 ensembles gaande van brassband, harmonie en fanfare over amateurorkesten tot strijkorkesten. Deze koepel zou 90 percent van de actieve amateurwereld vertegenwoordigen met zowat 69.000 musici.

Koor&Stem is de tweede koepel en groepeert de vocale amateurwereld met een diversiteit aan koren. Er zouden 800 koren lid zijn van Koor&Stem. Er zijn echter heel wat kleine koren die geen lid zijn van de koepel, bijvoorbeeld de kleine kerkkoren. Het totale aantal musici kan niet bij benadering gegeven worden door de koepel.

Als we de cijfers samenvoegen, komen we op circa 2000 amateursensembles. De koepels zelf hebben geen zicht op het aantal koren en ensembles dat een licentie heeft aangevraagd. Zij informeren hun leden over SEMU. Het is aan de leden om de licentie aan te vragen, los van de koepel. SEMU beweert tot op vandaag tussen de 1300 en 1400 licenties uitgereikt te hebben aan ensembles, maar ook aan steden die de licentie voor hun amateursensembles willen betalen. Dit wil echter zeggen dat één licentie meerdere ensembles kan vertegenwoordigen. Aarschot bijvoorbeeld betaalt een licentie die een tiental verenigingen dekt. SEMU beweert tevens dat er tot op vandaag dagelijks een tiental licenties wordt aangevraagd. Van deze 1300 tot 1400 licenties is 80 percent instrumentaal en 20 percent vocaal. Met andere woorden: circa 67 percent van de amateursgezelschappen zou reeds een licentie aangevraagd hebben. Ik zeg dat met enige voorzichtigheid. Ik heb deze informatie gedeeltelijk van SEMU zelf, en daar heb ik geen al te groot vertrouwen meer in.

Ja, er lopen processen waarbij SEMU betrokken is. Componist Piet Swerts, zoals hoger aangegeven, werd gedagvaard wegens laster en eerroof nadat hij een e-mail de wereld inzond waarin hij claimde dat SEMU geen contracten lopen had met de grote buitenlandse uitgevers. De koorkoepel Koor&Stem is als organisatie gedagvaard wegens het publiceren van een artikel over de licenties in hun nieuwsbrief. Zijn persoonlijk gedagvaard wegens laster en eer-

roof: de heer Scheck, voorzitter van de beheerraad, en de heer De Meulder, directeur van Koor&Stem. De hogeschool Gent was gedagvaard, maar onderhandelt. De onderhandelingen werden in december eenzijdig door SEMU afgebroken.

De muziekacademies hebben vier klachten gemeld. Die van Ninove kreeg de allereerste klacht binnen van SEMU, nog voor de contracten werden afgesloten. Deze klacht werd als drukkingmiddel gebruikt ten opzichte van de andere academies. De dagvaarding werd ingetrokken toen Ninove de licentie ondertekende. De academie van Izegem tekende niet. Er loopt een klacht plus dagvaarding omdat de academie weigert te tekenen. Ook de academie van Beveren weigerde te tekenen. SEMU dreigde met het naar buiten brengen van de vele misbruiken tegen het kopierecht. De academie nam een rechtsman onder de arm om te onderhandelen: meester Cox beweert dat de SEMU-licentie niet sluitend is inzake de vrijwaring wereldwijd. De academie en het gemeentebestuur vragen SEMU een schriftelijke bevestiging van deze vrijwaring vooraleer te tekenen. Vanaf dat ogenblik weigerde SEMU nog te onderhandelen, maar ze heeft voorlopig niets ondernomen tegen Beveren. De muziekacademie van Lier investeerde, na herhaaldelijk dreigen van SEMU, 77.000 euro in een eigen partituurbibliotheek zodat er geen kopies meer moeten worden gebruikt. De muziekacademie rekende uit dat de investering om een volwaardige muziekbibliotheek uit te bouwen – eventueel samen met de stadsbibliotheek – ongeveer 175.000 euro zal kosten, wat toch een aanzienlijke investering is.

Er zijn blijkbaar nog heel wat niet-SEMU-leden bij de academies. Ze plegen onderling overleg en proberen een eigen partiturenbibliotheek aan te leggen. Ze ontvangen wel regelmatig telefoontjes waarin met controle wordt bedreigd.

U vraagt me of ik mogelijkheden zie om in dit dossier op te treden voor onze vaak weinig kapitaalcrachtige amateursmuziekgezelschappen. Naar verluidt, worden heel wat verenigingen geholpen door de lokale besturen, wat op zich natuurlijk alleen maar geapprecieerd kan worden. Ik kan me op dit moment onmogelijk uitspreken over maatregelen die tegemoetkomen aan deze gezelschappen, om redenen die ik daarnet aanhaalde. Het is voor mij allemaal niet erg duidelijk meer. Ik wil in samenspraak en in onderling overleg met de minister van Onderwijs, de heer Vandenbroucke, en federaal minister Verwilghen op korte termijn ernstige antwoorden krijgen over

de reikwijdte van deze beheersvennootschap. Pas daarna kan ik onderzoeken hoe we eventuele problemen kunnen aanpakken.

Dit zal dus verder worden onderzocht waaruit de gepaste conclusies zullen worden getrokken. Op dat moment zal ik zowel de muziekuitgevers als het muziekonderwijs, de koorkeopels en de instrumentale amateurkunsten ondersteunen. Dit lijkt mij een op willekeur gebaseerde en niet altijd aanvaardbare praktijk van een beheersvennootschap.

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de minister, ik dank voor uw antwoord. Wordt ongetwijfeld vervolgd! SEMU heeft in elk geval veel werk, voornamelijk voor de rechtbanken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
